

Toetsing Wet natuurbescherming

Hees te Soest

Toetsing Wet natuurbescherming

Hees te Soest

Concept

Versie 2

Opdrachtgever

Van Waarde, a.s.r., gemeente Soest
Janslust 9
5812 AT HEIDE

Opdrachtnemer

Eelerwoude
Achterstraat 11
4101 BB Culemborg
T 0345 - 727000
E info@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: P6816.9
Datum: 21-12-2017
Projectleider: M. Elshof
Opgesteld: J. Marchal
Gecontroleerd: S. Boekhout

Onderzoek van Eelerwoude voldoet aan de eisen die het Ministerie van Economische Zaken stelt. Eelerwoude is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte. Het Netwerk heeft een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbende een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd, conform de geldende wet- en regelgeving ten aanzien van flora en fauna. Desondanks zal nooit een 100% volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. Natuur is dynamisch, situaties kunnen veranderen.

De opmaak van dit rapport gaat uit van dubbelzijdig afdrukken.

INHOUD

1	INLEIDING	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel en opbouw rapportage	5
2	HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING	6
2.1	Huidige situatie	6
2.2	Voorgenomen ontwikkelingen	8
3	NATUURWETGEVING EN BELEID	10
3.1	Bescherming van soorten	10
3.2	Bescherming van Natura 2000-gebieden	12
3.3	Natuurnetwerk Nederland	13
3.4	Bescherming houtopstanden	14
4	METHODE	16
4.1	Bureauonderzoek	16
4.2	Terreinbezoek	16
5	TOETSING BESCHERMDE SOORTEN	18
5.1	Planten en (korst)mossen	18
5.2	Zoogdieren	19
5.2.1	Vleermuizen	19
5.2.2	Grondgebonden zoogdieren	22
5.3	Vogels	23
5.4	Amfibieën en reptielen	25
5.5	Vissen	26
5.6	Beschermde soorten ongewervelden	26
6	TOETSING BESCHERMDE GEBIEDEN	27
6.1	Natuurdoelen en –kwaliteit	27
6.1.1	Wezenlijke waarden en kenmerken voor de omgeving	27
6.2	Beheertypen	28
6.3	Beschrijving toetsingscriteria	29
6.4	Effecten	33
6.5	Eindconclusie NNN-toetsing	34
7	CONCLUSIE EN VERVOLG	35
7.1	Eindconclusie soorten	35
7.2	Eindconclusie NNN-toetsing	36
7.3	Uitvoerbaarheid van de plannen	36
7.4	Geldigheid onderzoek	37
	LITERATUURLIJST	38
	BIJLAGE 1 EHS-WIJZER; ORIENTATIE	39

1

INLEIDING

1.1 Aanleiding

Gemeente Soest, a.s.r. en van Waarde zijn de mogelijkheden aan het verkennen om binnen het onderzoeksgebied Hees de bestaande sportvelden te verplaatsen en uit te breiden en een natuurbegraafplaats te realiseren. Het onderzoeksgebied is gelegen ter hoogte van de Verlengde Oude Utrechtseweg te Soest (Figuur 1). In verband met de werkzaamheden is een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving en het natuurbeleid noodzakelijk. Met deze toetsing moet duidelijk worden hoe de ontwikkeling kan worden gerealiseerd binnen de kaders van de natuurbescherming.

Eerste stap in deze toetsing is het uitvoeren van een verkennend onderzoek. Daarbij wordt tijdens een bureauonderzoek en veldbezoek aan de hand van aanwezige terreintypen en toevallige waarnemingen van soorten zo goed mogelijk ingeschat welke beschermde planten- en diersoorten aanwezig (kunnen) zijn. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen plannen en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen. Daarnaast is een toetsing van beschermde gebieden uitgevoerd om inzicht te krijgen in de effecten van de ontwikkelingen. Onderhavige rapportage werkt de toetsingen verder uit.

Figuur 1. Ligging en begrenzing van het plangebied Hees te Soest. Bron: Google Maps

1.2 Doel en opbouw rapportage

Hoofdstuk 2 geeft de huidige situatie en de voorgestane ontwikkeling. Op basis van deze informatie is voorliggende toets uitgevoerd. Hoofdstuk 3 geeft een beknopte beschrijving van de natuurwetgeving en het natuurbeleid. De gehanteerde methodiek is beschreven in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de bescherming van soorten. Aangegeven wordt welke beschermde soorten verwacht worden, wat de effecten van de ontwikkeling op deze soorten zijn en of een ontheffing noodzakelijk is. Hoofdstuk 6 geeft de toetsing beschermde gebieden. Hoofdstuk 7 geeft de conclusies en aanbevelingen van dit onderzoek.

2

HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen aan de zuidwestzijde van Soest in de provincie Utrecht. Het gebied is opengesteld voor recreatie; er zijn wandel-, fiets-, men- en ruiterspaden aanwezig. Aan de noordzijde ligt een verhard fietspad. In het midden van het gebied aan de Verlengde Oude Utrechtseweg ligt het sportcomplex waar thans voetbalvereniging vv Hees gebruik van maakt. Het sportcomplex bestaat uit een clubgebouw en 3 voetbalvelden. Het clubgebouw en de sportvelden zijn nog in gebruik. In de zuidoosthoek van het plangebied bij de kruising Wieksloterweg Oostzijde en Dolderseweg ligt een atletiekbaan. De atletiekbaan is in gebruik voor atletiekdoeleinden. Ook hier is een clubgebouw aanwezig. Ten oosten van het plangebied, aan de overzijde van de Wieksloterweg Oostzijde, begint bebouwd gebied van Soest.

Binnen het plangebied zijn een tweetal woningen aanwezig, beide gelegen aan de Verlengde Oude Utrechtseweg. Woning nummer 2 is gelegen naast de huidige voetbalvelden, nummer 4 verder ten westen in het plangebied. Grenzend aan woning nummer 4 is een grasland gelegen dat momenteel wordt begraasd door runderen.

In het plangebied is hoofdzakelijk bos aanwezig, afgewisseld met kleine open plekken bestaande uit struweel, zand of heide (Figuur 2). Het bos bestaat uit loofbos als zomereik, berk en beuk en naaldbomen als grove den en lariks. Door het gebied zijn hoogspanningsmasten aanwezig waaronder geen bomen zijn toegestaan. Er is in het gebied geen open water als plassen of sloten aanwezig. Wel zijn delen met een natte ondergrond aanwezig in het gebied. Dat is voornamelijk te herleiden aan de aanwezige vegetatie.

Figuur 2. Impressie van het plangebied met oude beukenlanen en gemengd bos van jonge scheuten en oude bomen.

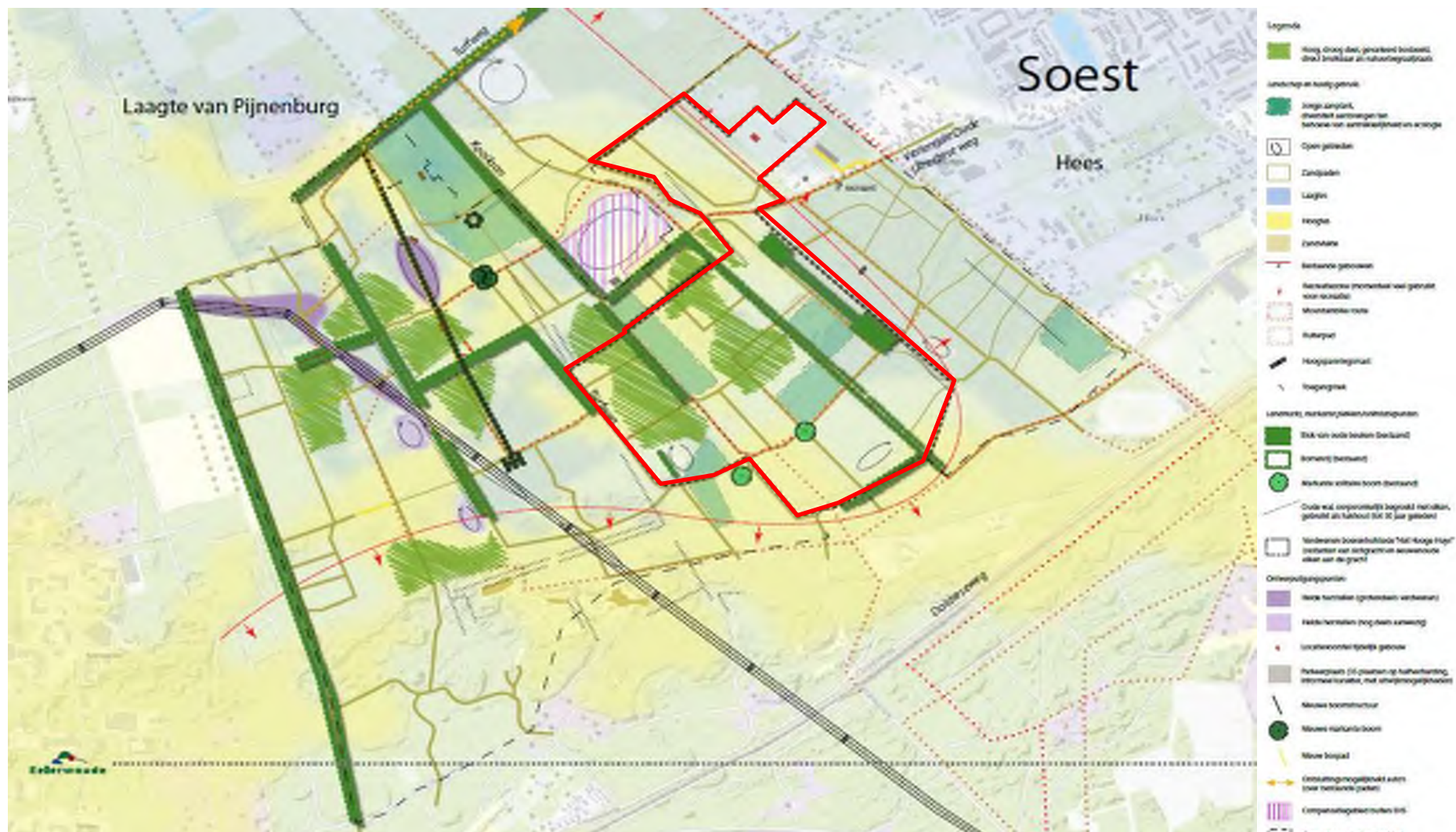
2.2 Voorgenomen ontwikkelingen

Op basis van de eerste voorlopige ecologische bevindingen is het idee ontstaan om de huidige sportvelden van vv Hees te verplaatsen naar de atletiekbaan. Er kunnen twee velden van buiten het plangebied worden toegevoegd waardoor in totaal vier sportvelden worden gerealiseerd met een oppervlakte van circa 5 hectare. Er zijn twee zoeklocaties aangegeven. Locatie 1 bevindt zich ten noorden van de huidige atletiekbaan, evenwijdig aan de Wieksloterweg Oostzijde, de tweede locatie bevindt zich ten westen van de atletiekbaan evenwijdig aan De Zoom. Overzicht is weergegeven in één afbeelding (Figuur 3 **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**). De sportvelden worden gecentreerd om een groter geheel te krijgen en een groter aanbod te realiseren. Bij de velden wordt verlichting geplaatst. Onduidelijk is nog hoeveel lichtpunten en waar deze worden geplaatst.

Binnen het plangebied is een onderzoeksgebied aangewezen dat geschikt is voor het toepassen van natuurbegraven (Figuur 4). Natuurbegraven houdt in dat het stoffelijk overschot wordt begraven op een wijze die het milieu en de natuur zo min mogelijk beïnvloedt, en waarbij tevens de natuur en landschapsbeleving zo min mogelijk worden verstoord (Alterra, 2009). Een natuurbegraafplaats is iets anders dan een groene begraafplaats. Een natuurbegraafplaats is in de eerste plaats een stuk bos of natuurgebied en in de tweede plaats een begraafplaats. Onduidelijk is nog hoeveel graven worden toegestaan. Bij het begraven wordt gebruik gemaakt van duurzaam materiaal dat geheel kan worden afgebroken. Indien een gedenkteken wordt gebruikt zal deze bestaan uit hout. Na het graven van het graf wordt de vegetatie zoveel mogelijk teruggeplaatst. Er worden geen bomen gekapt voor het plaatsen van graven.

Figuur 3. Overzicht van het plangebied met daarin de beide opties voor het realiseren van de 4 sportvelden; optie 1 in geel, optie 2 in blauw. Bron: Google Maps, 2017

Figuur 4. Het plangebied met daarbinnen het onderzoeksgebied voor de natuurbegraafplaats in rood kader. Bron: Van Waarde, 2017

3

NATUURWETGEVING EN BELEID

Per 1 januari 2017 is in Nederland de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. Met het van kracht worden van de nieuwe wet worden de provincies het bevoegd gezag. Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk (Ministerie van Economische Zaken) het bevoegd gezag.

De Wet natuurbescherming bestaat uit drie onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van gebieden en de bescherming van bosopstanden. Naast de natuurwetgeving bestaat het natuurbeleid, waarbij de kern wordt gevormd door het Natuurnetwerk Nederland, afgekort de NNN. In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de wetgeving en het natuurbeleid.

3.1 Bescherming van soorten

De bescherming van soorten is verdeeld in drie categorieën: soorten van de Vogelrichtlijn, soorten van de Habitatrichtlijn en overige soorten.

Wettelijk zijn enkele uitzonderingen opgesteld, waarvoor geen ontheffing nodig is:

- Handelingen volgens instandhoudingsmaatregelen of passende maatregel door provincie;
- handelingen volgens een beheerplan of ander plan of programma of een programma per AMvB;
- mits dat beheerplan, plan of programma voldoet aan de ontheffingsgronden; en het betreffende bestuursorgaan tevens bevoegd is om vrijstelling of ontheffing te verlenen of daarmee instemt;
- ter voorkoming van schade (hele land of per provincie);
- ter voorkoming van overlast (hele land of per provincie);
- ter beperking van de populatie;
- ter bestrijding van invasieve soorten;
- voor de jacht, zoals wilde eend houtduif, haas en konijn.

Voor alle soorten geldt de zorgplicht.

De beschermde status van de overige soorten verschilt per provincie. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten. Er is dan geen ontheffing nodig voor werkzaamheden.

Soorten van de Vogelrichtlijn

Hieronder vallen alle van nature in Nederland in het wild levende vogels als bedoeld in artikel 1 Vogelrichtlijn.

Handelingen die de wet verbiedt zijn:

- Opzettelijk doden of vangen;
- opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen e.d.;
- eieren onder zich te hebben;
- opzettelijk te storen, tenzij dit geen wezenlijke invloed heeft;
- vogels dood of levend, of herkenbare delen daarvan te verkopen, vervoeren of aanwezig te hebben voor verkoop.

Uitgezonderd zijn de soorten die door de AMvB zijn aangewezen. Hieronder vallen onder andere de Canadese gans en de houtduif. Onder bepaalde voorwaarden mogen deze handelingen wel uitgevoerd worden. Er is dan een ontheffing of vrijstelling nodig. Er zijn vrijstellingen opgesteld via de provinciale verordening of ministeriële regeling. Een ontheffing kan bij de provincie worden aangevraagd. Een ontheffing kan verkregen worden als er geen andere bevredigende oplossing is en als het nodig is in verband met de volksgezondheid, openbare veiligheid, luchtverkeer, schade aan gewassen en dergelijk, bescherming van flora en fauna, onderzoek of onderwijs, herinvoering van soorten, vangen van bepaalde kleine hoeveelheden en geen verslechtering van de staat van instandhouding.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Soorten die staan in het Verdrag van Bern en Bijlage I van het Verdrag van Bonn.

Handelingen die de wet verbiedt zijn:

- Opzettelijk te doden of te vangen;
- opzettelijk te verstoren;
- opzettelijk eieren te vernielen of te rapen;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen;
- opzettelijk te plukken of te verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen;
- anders dan voor verkoop, onder zich te hebben of te uitvoeren.

Er zijn vrijstellingen opgesteld via de provinciale verordening of ministeriële regeling. Een ontheffing kan bij de provincie worden aangevraagd. Een ontheffing kan verkregen worden ter bescherming van flora- en fauna, voorkoming "ernstige schade" aan gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendommen, in belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van wezenlijk gunstige effecten voor het milieu. Daarnaast zijn de wettelijke uitzonderingen van toepassing.

Overige soorten

Dit zijn de soorten die genoemd worden in de bijlage van Wet natuurbescherming. Voor de lijst van de overige beschermde soorten zie bijlage 1. Onder dit beschermingsregime is het verboden om:

- Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen;
- Vaatplanten opzettelijk te plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen.

Voor deze soorten gelden dezelfde vrijstellingsgronden als bij de soorten van de Habitatrictlijn en zijn er een groot aantal overige uitzonderingsgronden. Voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden en het algemeen belang is er een vrijstelling.

Zorgplicht

De bescherming van soorten gaat uit van de intrinsieke waarde van alle dieren en planten. De mens moet daar zorgvuldig mee omgaan. Daarom is de zorgplicht in artikel 1.11 van de wet opgenomen. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving en voor Natura 2000-gebieden. Dat betekent dat iedereen naar redelijkheid nadelige effecten:

- moet voorkomen;
- moet beperken;
- ongedaan moet maken.

Gevolgen plangebied

Onderhavige rapportage zal de toetsing soortbescherming verder uitwerken en toelichten.

3.2 Bescherming van Natura 2000-gebieden

In Nederland zijn verscheidene natuurgebieden die een beschermd status hebben als Natura 2000-gebied. Tot 1 januari 2017 kenden we ook nog de Beschermd natuurmonumenten. Deze zijn met de komst van de Nieuwe Natuurwet hun beschermd status kwijtgeraakt.

Natura 2000-gebieden

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrictlijn (92/43/EEG). Voor alle gebieden gelden instandhoudingsdoelstellingen. De kern van de bescherming is dat deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar mogen worden gebracht.

Activiteiten mogen geen negatieve effecten hebben op de waarden waarvoor het gebied is aangewezen. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermd natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden.

Gevolgen plangebied

Nabij het plangebied liggen geen Natura 2000-gebieden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft de Oostelijke Vechtplassen en is gelegen op een afstand van ruim 8,5 km vanaf het plangebied. Gezien de voorgenomen ontwikkelingen in het plangebied en de tussenliggende afstand tot het dichtstbijzijnde Natura-2000-gebied, worden er geen negatieve effecten verwacht die invloed hebben op habitattypen of aanwezige soorten. Een nadere toetsing voor Natura 2000-gebieden is niet noodzakelijk.

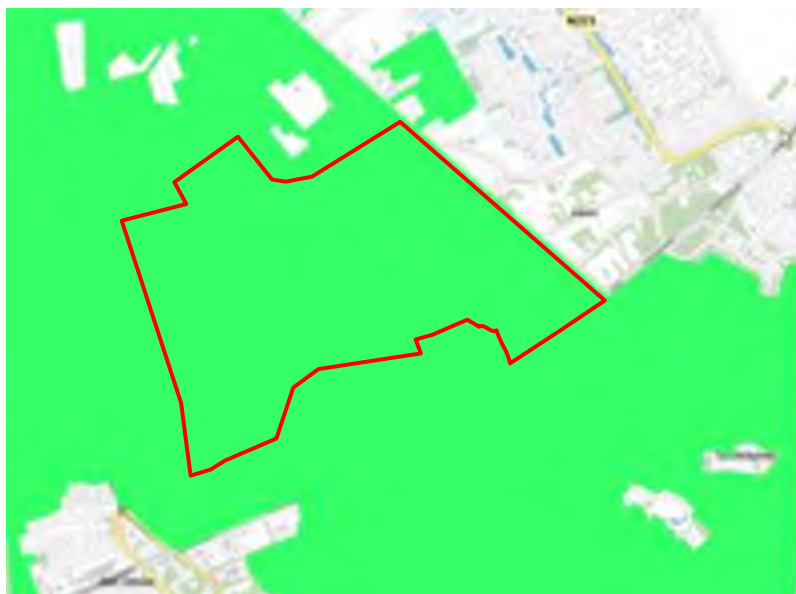
3.3 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden (voormalig Ecologische Hoofdstructuur). Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het Natuurnetwerk is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Het Utrechtse NNN-beleid is vastgelegd in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (PRS). In de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) zijn de regels opgenomen waaraan ruimtelijke plannen van gemeenten moeten voldoen.

Voor werkzaamheden of ontwikkelingen in het NNN geldt het nee, tenzij-principe. Natuur mag niet worden aangetast tenzij het een groot openbaar belang dient én er geen alternatieven zijn buiten de natuur. Indien het project wordt toegestaan is natuurcompensatie verplicht. Dit houdt in dat op een andere locatie nieuwe natuur moet worden ontwikkeld. Hierbij geldt: Hoe waardevoller de aanwezige natuur, hoe zwaarder de benodigde compensatie. Indien er geen sprake is van groot openbaar belang én er geen alternatieven zijn buiten de natuur, worden een aantal instrumenten aangereikt om ontwikkelingen in NNN-gebied mogelijk te maken.

Gevolgen plangebied

Het plangebied is geheel gelegen in gebied dat onderdeel is van het NNN (Figuur 5). Met het voorgenomen project kunnen aanwezige natuurwaarden worden aangetast. Hiervoor geldt het nee, tenzij-principe. Natuur mag niet worden aangetast tenzij het een groot openbaar belang dient én er geen alternatieven zijn buiten de natuur. Nader in de rapportage wordt de NNN-toetsing uitgevoerd en toegelicht.

Figuur 5. Ligging van het plangebied (in rood kader) in het Natuurnetwerk Nederland (groene gebied). Bron: Provincie Utrecht, 2017

Middels de EHS-wijzer van provincie Utrecht wordt duidelijk welke stappen moeten worden gezet om inzicht te krijgen of er sprake is van significante aantasting en of het project doorgang kan vinden. Bij het doorlopen van de EHS-wijzer (bijlage 1) geldt voor de geplande ontwikkelingen dat deze:

- Zijn gepland in NNN-gebied;
- past niet binnen het bestemmingsplan (bos);
- een nieuwe bestemmingsplan/ buitenplanse procedure van toepassing is;
- geen uitbreiding van een bestaande functie betreft;
- er is geen sprake van een bijzondere situatie waardoor ecologisch onderzoek met standaard criteria van toepassing is.

Voor het beschrijven van de wezenlijke waarden en kenmerken van het plangebied zijn zes toetsingscriteria aangereikt. Deze zijn opgenomen in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (PRS) en Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) van de provincie Utrecht en betreffen de standaard criteria die gelden wanneer er geen sprake is van een bijzondere situatie. Er wordt getoetst of met de geplande ontwikkelingen een eerste significante aantasting van het NNN-gebied wordt verwacht. Deze toetsing kan worden gebruikt als input voor nadere toetsingen of uitwerkingen. Indien significante aantasting wordt verwacht wordt onderzocht of middels een beschikbaar instrument de aantasting kan worden voorkomen het project doorgang kan vinden.

3.4 Bescherming houtopstanden

De bescherming van houtopstanden kent twee belangrijke instrumenten: meldingsplicht en herplantplicht. Een kapmelding is verplicht bij de kap van bomen buiten de bebouwde kom (i.h.k.v. Boswet) indien kap plaatsvindt in een houtopstand van 10 are of meer of een bomenrij van 20 bomen. Er geldt een 1 op 1 herplantplicht. Provincies bepalen welke gegevens bij een melding moeten worden aangeleverd. Voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel is er geen herplantplicht.

Bescherming van houtopstanden

Het omhakken of rooien van bossen is niet zomaar toegestaan in de Wet natuurbescherming.

Onder bos wordt verstaan:

- alleen bossen die buiten de 'bebouwde kom Boswet' liggen
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are (1.000 m²)
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat

Indien een bos wordt gekapt, dient een melding te worden gedaan bij de betreffende provincie. Dit geldt ook voor het bij rooien en het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging van bomen tot gevolg hebben. Hieronder valt ook beschadiging door vee.

Voorwaarden

Als er bos gekapt mag worden, dan moet meestal dezelfde grond herbeplant worden. Dit:

- op een bosbouwkundige manier;
- binnen 3 jaar na het kappen van het bos;

- volgens de regels van de provinciale verordening (als de provincie die hiervoor heeft opgesteld).

De provincie kan een verordening hebben opgesteld voor:

- de gegevens die bij de melding verstrekt moeten worden;
- de termijn waarbinnen de melding wordt gedaan;
- de wijze waarop de melding wordt gedaan;
- de situatie waarin een bos niet gekapt mag worden;
- de voorwaarden voor een herplantplicht, de vrijstelling en ontheffing daarvan.

Gevolgen plangebied

In het plangebied worden de huidige twee sportvelden verplaatst naar de atletiekbaan en worden deze uitgebreid. Op de nieuwe locatie zal circa 5 hectare aan bos worden gekapt waardoor de bescherming van houtopstanden van toepassing is. Er wordt rekening gehouden met een herplant plicht van 1 : 1,5.

4

METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

4.1 Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van landelijke, provinciale en indien beschikbaar regionale verspreidingsinformatie. Uit de landelijke verspreidingsinformatie uit atlanten, die deels gedateerd is, moet blijken of nabij de locaties in het verleden strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij veelal niet bekend. Deze gegevens hebben vaak betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom veelal betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

Daarnaast is de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. De NDFF is de meest complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over de verspreiding van alle in Nederland levende planten- en diersoorten. De NDFF is gevuld met gegevens uit databanken van verschillende organisaties die deze gegevens op professionele wijze verzamelen (zoals SOVON Vogelonderzoek Nederland, de Zoogdiervereniging, RAVON en de Vlinderstichting). Ook de gegevens van verschillende gemeenten, waterschappen, provincies en terreinbeherende organisaties zijn hierin toegevoegd. Steeds meer partijen sluiten zich bij de NDFF aan. De databank wordt dagelijks aangevuld met recente waarnemingen die via invoerportalen binnen komen. Op dit moment bevat de NDFF meer dan 100 miljoen waarnemingen. De NDFF bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

4.2 Terreinbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het plangebied voor de verwachte soorten en/of soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is overdag door Jessica Marchal uitgevoerd, ecologisch adviseur bij Eelerwoude. Zij voldoet aan de eisen van een ecologisch ter zake kundige, zoals gedefinieerd door het Ministerie van Economische Zaken en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvO) (zie kader volgende pagina). Stagiair Floor Reijngoudt was ook mee bij het veldbezoek. Het bezoek was op maandag 1 mei bij 21°C, zonnig weer en windkracht 2 Bft. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten ook genoteerd.

Aan de hand van de bevindingen is op 28 juni 2017 een aanvullend veldbezoek uitgevoerd gericht op dassenburchten in het gebied waar natuurbegraven wordt toegepast (afbeelding 2.3). Tijdens dit veldbezoek was het 18°C, bewolkt met af en toe een bui en een windkracht van 2 Bft.

Op 28 november is het gebied dat is aangeduid als locatie 2 voor het realiseren van de sportvelden onderzocht. Daarbij is gelet op aanwezigheid en mogelijke verblijfplaatsen van flora en fauna. Aansluitend is gezamenlijk met de boswachter van het gebied een veldbezoek gebracht (boswachter ASR) aan een mogelijk aanwezige dassenburcht.

Op 11 december 2017 heeft een veldbezoek plaatsgevonden in samenwerking met Jan Erik van der Heide, projectleider ecologie bij Koeman en Bijkerk (vanaf 1 januari 2018 onderdeel van Bureau Waardenburg). Dhr. Van der Heide heeft een second opinion uitgevoerd naar aanleiding van de quickscan van Eelerwoude (Van der Heide, 2017). Bij de conclusie wordt nader ingegaan op de daarin gegeven aanbevelingen.

Kader – ecologisch deskundige

Bron: RVO / Ministerie van Economische Zaken

Met een ecologisch deskundige wordt bedoeld een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO- dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of*
- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of*
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of*
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk Gebied; en/of*
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.*

5

TOETSING BESCHERMDE SOORTEN

5.1 Planten en (korst)mossen

In het plangebied zijn diverse flora soorten aangetroffen. In het gebied zijn natte en drogere delen te vinden. De droge delen worden voornamelijk begroeid door naaldbos als lariks en dennen. De bodem wordt begroeid met mos, grassoorten en jonge aanwas. De drogere delen worden voornamelijk begroeid met loofbomen als beuk, eik en berk. De bodem is op veel plekken bedekt met een laag blad, takken en jonge aanwas. Ook zijn flora soorten als wilde lijsterbes, hulst, varens bosbes, vingerhoedskruid en diverse grassoorten te vinden. Op veel plekken lopen beide bostypen in elkaar over. De open, natte stukken worden voornamelijk begroeid met varens, mossen en grassoorten.

Tijdens het eerste veldbezoek is extra aandacht besteed aan de noordzijde van de atletiekbaan; de optie om de sportvelden naartoe te verplaatsen en uit te breiden en het gebied dat wordt gebruikt voor natuurbegraven. Het gebied wordt momenteel dicht begroeid met bomen, zowel naald- als loofbomen; lariks, grove den, beuk, zomereik, berk en struweel als wilde lijsterbes.

Tijdens het extra veldbezoek op 28 november 2017 is specifiek het gebied bezocht dat is aangeduid als locatie 2 voor het realiseren van de sportvelden, ten westen van de atletiekbaan. Het gebied is begroeid met loofbomen en naaldbomen. De loofbomen bevinden zich met name aan de kant van de atletiekbaan, hoofdzakelijk bestaande uit jonge eiken en beuken met verspreid op de bosbodem varens. Langs de paden groeien enkele hulststruiken, vlier en jonge opschot. Het gedeelte met loofbomen gaat over in bos dat wordt gedomineerd door naaldbomen waarbij de takken tot boven de grond komen. De bodem is bedekt met mos, varens, losse takken, dennenappels en naalden van de lariksen.

Er zijn tijdens het eerste veldbezoek geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Bij het bezoek eind november waren de meeste soorten niet in bloei, echter biedt het gebied geen geschikt habitat voor beschermde soorten door onder andere de dichte begroeiing. Beschermde plantensoorten zijn ook niet bekend op de twee locaties van de sportvelden in de NDFF of bij de boswachter van het gebied. Gelet op het aanwezige habitat met het jonge loofbos ter plaatse van de atletiekbaan worden beschermde soorten niet verwacht.

In het zoekgebied van natuurbegraven zijn geen beschermde planten aangetroffen en deze worden ook niet verwacht. Beschermde soorten flora zijn niet bekend. Een beschermde florasoort is bekend bij de boswachter, echter is dit buiten het zoekgebied van natuurbegraven gelegen.

Effecten en ontheffing

In het plangebied, en met name de locaties waar de mogelijkheden worden onderzocht om de sportvelden te realiseren en het zoekgebied van natuurbegraven, zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Door het aanwezige habitat worden beschermde soorten ook niet verwacht. Met het delven van graven wordt rekening gehouden met beschermde flora en aanwezige vegetatie weer teruggeplaatst.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing voor beschermde flora is niet noodzakelijk.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Vleermuizen

Voorkomen en functie

In het plangebied is tijdens het veldbezoek beoordeeld of de locatie geschikt is voor vleermuizen. Hierbij is onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied. In de wijde omgeving van plangebied komen de gewone dwergvleermuis, franjestaart, grootoor- en watervleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis voor.

Verblijfplaats

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van een netwerk van vaste rust- en verblijfplaatsen. Deze verblijfplaatsen kunnen o.a. de volgende functies hebben:

- kraamverblijfplaats;
- zomerverblijfplaats;
- paar- en/of baltsverblijfplaats;
- winterverblijfplaats.

Kader - vleermuisverblijfplaatsen

Onder de vleermuizen zijn gebouwbewonende en/of boombewonende soorten aanwezig. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn hoofdzakelijk gebouwbewonend. Rosse vleermuis en watervleermuis zijn voornamelijk boombewonend en gewone grootoorvleermuis, franjestaart en ruige dwergvleermuis bewonen zowel bomen als gebouwen. Voorbeelden van verblijfplaatsen in gebouwen zijn ruimtes in spouwmuren en achter boeiboorden en gevelbetimmering. Holten en spleten in bomen en ruimtes achter loszittend schors zijn voorbeelden van verblijfplaatsen in bomen.

Vanuit de verschillende functies van de verblijfplaats worden weer andere eisen gesteld aan bijvoorbeeld het klimaat, de toegankelijkheid en de expositie van het verblijf ten opzichte van de zon. Als kraamverblijfplaats worden meestal gebouwen en/of bomen uitgekozen waarbinnen een constant klimaat heerst. Bij gebouwen zijn dit voornamelijk woningen met een spouwmuur of een geïsoleerd dak. Sommige vleermuizen hebben aan een opening van 1-2 cm voldoende om naar binnen te kruipen. Bij bomen gaat het meestal om dikke, oude bomen met een dikke restwand.

In het plangebied is enige bebouwing aanwezig, bestaande uit het gebouw bij de bestaande voetbalvelden, twee woningen aan de Verlengde Oude Utrechtseweg met bijgebouwen en het gebouw bij de atletiekbaan aan de zuidzijde. Hiervan wordt alleen het gebouw bij de bestaande voetbalvelden gesloopt. Dit gebouw is voorzien van een plat dak

en is laag. Invliegopeningen zijn niet tot beperkt aanwezig waardoor het minder geschikt is voor gebouwbewonende vleermuizen om in te verblijven. Het gebouw is door de beperkte grootte en dunne wanden ongeschikt voor grote verblijven als kraamkolonie of massawinterverblijf. Met name zijn ten oosten van het plangebied woningen aanwezig, geschikt voor gebouwbewonende vleermuizen die van het plangebied gebruik maken om te foerageren.

In het gedeelte ten noorden en westen van de atletiekbaan zijn jonge loofbomen met verspreid grotere beukenbomen en naaldbomen aanwezig. Door de dichte begroeiing en aanwezig blad was er onvoldoende zicht op geschikte hopen of kieren waar boombewonende vleermuizen gebruik van kunnen maken. Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen zijn op basis daarvan niet op voorhand uit te sluiten. Gezien het bostype worden grote verblijfplaatsen als een kraamkolonie of een winterverblijfplaats niet verwacht ter plaatse van de atletiekbaan. Deze kunnen wel goed voorkomen in de oude beukenlanen met oude spechtgaten. De bomen in de twee gebieden voor de sportvelden ten noorden en westen van de atletiekbaan zouden wel als zomer- of paarverblijf kunnen worden gebruikt.

In het zoekgebied van natuurbegraven zijn bomen aanwezig die geschikt zijn voor boombewonende vleermuizen om in te verblijven. Echter worden ten behoeve van natuurbegraven geen bomen gekapt.

Foerageergebied en vliegroutes

Foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd indien bij het verdwijnen ook een verblijfplaats ongeschikt wordt. Bijvoorbeeld door het onderbreken van een vliegroute wordt een foerageergebied onbereikbaar, waardoor de vleermuizen onvoldoende voedsel kunnen vinden. Bij het verdwijnen van foerageergebieden of vliegroutes wordt derhalve onderzocht of er voldoende bereikbare alternatieven zijn.

Kader - vleermuisvliegroutes

Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige landschapselementen zoals bomenrijen en singels om zich langs te verplaatsen. Een aaneengesloten kronendak heeft hierbij de voorkeur. Van vleermuizen is bekend dat onderbrekingen in de lijnstructuur maximaal 100 tot 200 meter mogen bedragen (kleinere en langzaam vliegende soorten 50 meter). Wanneer de onderbrekingen groter zijn dan deze afstand kunnen sommige soorten deze afstand niet overbruggen en zullen ze uitwijken naar alternatieve vliegroutes en foerageergebieden.

Het hele plangebied biedt door de afwisseling aan bomen, bomenlanen en open plekken geschikt foerageergebied voor vele vleermuissoorten. Slechts een klein gedeelte van het gebied wordt gekapt met behoud van de beukenlanen waardoor het plangebied geschikt blijft als foerageergebied en vliegroute.

Het plaatsen van verlichting kan een verstorend effect hebben op vleermuizen. Ter plaatse van de atletiekbaan wordt ten behoeve van de nieuwe voetbalvelden verlichting geplaatst.

In de huidige situatie is bij de atletiekbaan en langs de wegen verlichting aanwezig. Echter kan extra verlichting of het verkeerd plaatsen van verlichting zorgen voor verstoring. Bij het plaatsen van verlichting bij de voetbalvelden dient rekening te worden gehouden met de volgende maatregelen:

- niet uitstralende armaturen (zie afbeelding 6.1);
- plaatsen van afschermdende beplanting;
- voorkom verlichting van boomkronen;
- tijdelijke verlichting (slechts een deel van de nacht aan);
- plaatsen van vleermuisvriendelijke verlichting.

Kader - Verlichting

Een aantal nachttactieve dieren, zoals vleermuizen, uilen en marters, zijn gevoelig voor verlichting. Er zijn soorten die kunstlicht zoveel mogelijk vermijden, zoals watervleermuis, en er zijn soorten die (in beperkte mate) rond lantaarnpalen jagen, zoals rosse vleermuis. Bij het plaatsen van verlichting bij in- en/of uitvliegopeningen, vliegroutes en foerageergebieden kunnen barrières ontstaan waardoor de vleermuizen van de verblijfplaatsen, vliegroute en/of foerageergebied afzien.

Om lichthinder te voorkomen en het gebied aantrekkelijker te maken voor vleermuizen kunnen verschillende maatregelen getroffen worden:

- verlichting alleen plaatsen waar het echt nodig is;
- verlichting alleen aan op momenten wanneer het nodig is (dynamische verlichting);
- verlaag de hoogte van de lichtmasten zodat boomkronen onverlicht blijven;
- beperk verstrooiing het licht tot een minimum door gebruik van aangepaste armatuur (zie afbeelding 6);
- geen verlichting plaatsen bij in- en/of uitvliegopeningen en vliegroutes.

Afbeelding 6. Voorbeelden om lichtverstrooiing te voorkomen

Effecten en ontheffing

Alle vleermuissoorten zijn soorten beschermd onder de Habitatrictlijn. Het opzettelijk verjagen, vangen, verstoren en doden van individuen van beschermde soorten, alsmede het beschadigen of vernielen van vaste verblijfplaatsen (inclusief de functionele leefomgeving) is verboden vanuit Wet natuurbescherming. De functionaliteit van verblijfplaatsen van vleermuizen dienen te allen tijde gegarandeerd te blijven.

Verstoring van verlichting op vleermuizen moet worden voorkomen. Dit kan door het nemen van maatregelen zodat wordt gegarandeerd dat verstoring door licht wordt voorkomen en er geen negatieve effecten zijn op vleermuizen. Doordat verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen niet kunnen worden uitgesloten voor de te kappen bomen ter plaatse van de atletiekbaan, is nader onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk. Gezien het type bos op deze locatie wordt een kraamkolonie of een winterverblijfplaats niet verwacht, zomer- of paarverblijven zijn wel mogelijk. Aan de hand van dit onderzoek kunnen verblijfplaatsen worden bevestigd dan wel worden uitgesloten. Indien verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in de te kappen bomen is ontheffing in het kader van de Wet Natuurbescherming noodzakelijk om de kap te kunnen uitvoeren. Het is mogelijk eventuele zomer- en najaarverblijven te mitigeren in het plangebied waardoor niet wordt verwacht dat deze conflicteren met de geplande ontwikkeling.

Conclusie: Nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen is noodzakelijk om deze te kunnen bevestigen dan wel te kunnen uitsluiten.

5.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Voorkomen en functie

Het plangebied en de nabije omgeving maakt onderdeel uit van het leefgebied van algemene grondgebonden zoogdieren, zoals konijn, mol en (spits)muizen. Deze soorten behoren tot het beschermingsregime 'andere soorten'. Voor ruimtelijke inrichting is een vrijstelling voor deze soorten opgesteld.

De beschermde soorten das, eekhoorn, steen- en boommarter kunnen van het plangebied gebruik maken om te foerageren. Het gedeelte ten noorden van de atletiekbaan bevat naast jonge loofbomen ook grote, volwassen beukenbomen. Indien holten of gaten aanwezig zijn kunnen deze door boommarter of steenmarter worden gebruikt om in te verblijven. Door de dichte begroeiing en het aanwezige blad was er beperkt zicht op eventueel aanwezige hollen. Nader onderzoek naar boom- en steenmarters is noodzakelijk om aanwezigheid te kunnen vaststellen dan wel te kunnen uitsluiten. Daarbij dienen de bomen zoveel mogelijk te worden geïnspecteerd op aanwezige holtes en kan indien nodig gebruik worden gemaakt van cameravallen. Tijdens het veldbezoek zijn in het gebied waar het natuurbegraven wordt toegepast dassenburchten niet aangetroffen.

In het gebied, locatie 1 waar de sportvelden mogelijk worden gerealiseerd is tijdens het veldbezoek met de boswachter van het gebied (28 november 2017) een burcht aangetroffen die mogelijk van das kan zijn. Er zijn geen sporen gevonden die aanwijzen dat de burcht actief in gebruik is. Zo zijn geen vers belopen sporen gevonden bij de pijpen en is er geen vers materiaal als gras aanwezig dat duidt op het inrichten van de burcht als kraamverblijf. Wel zijn in de omgeving meerdere foerageersporen aanwezig als open bodem tussen de bladeren en wissels die duiden op aanwezigheid van das in het gebied.

Andere beschermde grondgebonden zoogdieren als waterspitsmuis worden gelet op hun habitatvoorkeuren en bekende verspreidingsgegevens niet verwacht.

Effecten en ontheffing

Door de beperkte hoeveel bos dat wordt gekapt zullen de geplande ontwikkelingen geen negatief effect hebben op leefgebied van algemene grondgebonden zoogdieren. In het plangebied blijft voldoende geschikt alternatief gebied aanwezig.

Voor beschermde soorten boom- en steenmarter kunnen verblijfplaatsen niet worden uitgesloten in de te kappen bomen nabij de atletiekbaan. Nader onderzoek is noodzakelijk om aanwezigheid en verblijfplaatsen van boommarter te kunnen bevestigen dan wel te kunnen uitsluiten. Indien verblijfplaatsen van boom- of steenmarter of eekhoorn worden aangetoond is ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk om de bomen te kunnen kappen.

Indien de sportvelden op locatie 1 of 2, in gebied ten noorden of westen van de atletiekbaan worden gerealiseerd is nader onderzoek naar dassen noodzakelijk om inzicht te krijgen in gebruik van de burcht.

Conclusie: Nader onderzoek naar boom- en steenmarters en eekhoorn is noodzakelijk om aanwezigheid van verblijfplaatsen te kunnen vaststellen dan wel uit te kunnen sluiten. Indien gebruik wordt gemaakt van locatie 1 of 2 om de sportvelden te realiseren is onderzoek naar dassen noodzakelijk.

5.3 Vogels

Alle vogels zijn als soort beschermd in de Wet natuurbescherming. Onderscheid kan gemaakt worden tussen vogels met jaarrond beschermde nesten en overige broedvogels. Vogels met jaarrond beschermde nesten, komen elk jaar terug bij hun nest. Dit nest mag dus ook buiten het broedseizoen niet worden verwijderd.

Voorkomen en functie

Broedvogels

De aangetroffen vogels binnen en direct rondom het plangebied vallen onder de algemene broedvogels van halfopen en landelijk gebieden. Onder andere de volgende vogelsoorten zijn in of in de directe omgeving van het plangebied waargenomen: ekster, kraai, houtduif, zanglijster, grote bonte specht, koolmees, vink, groenling en boomklever.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

In het zuidwesten en westelijke deel van het plangebied zijn meerdere foeragerende en roepende buizerds waargenomen. Ook is bekend dat havik in de omgeving van het plangebied broedt. Er is één broedlocatie bekend bij de boswachter, een andere locatie wordt vermoed. Door het aanwezige blad in de bomen was moeilijk te zien of nesten (horsten) van vogelsoorten die jaarrond van vaste rust- en verblijfplaatsen gebruik maken, als roofvogels en uilen, aanwezig waren. Er zijn geen nesten aangetroffen binnen het plangebied maar verwacht wordt dat deze wel voorkomen.

In het gedeelte ten noorden van de atletiekbaan dat wordt gekapt, zijn geen horsten waargenomen. Echter was er beperkt zicht door aanwezig blad aan de bomen. In het gebied ten westen van de atletiekbaan is op 28 november 2017 een groot nest

waargenomen van vermoedelijk buizerd (Figuur 6). Indien de sportvelden op deze locatie worden gerealiseerd is nader onderzoek noodzakelijk om inzicht te krijgen in gebruik van het nest.

Figuur 6. Aangetroffen nest van vermoedelijk buizerd in gebied van locatie 2 waar mogelijk de sportvelden worden gerealiseerd.

Huismussen en gierzwaluwen maken voor hun nest gebruik van bebouwing. De bebouwing bij de bestaande voetbalvelden wordt verwijderd. Dit is een laag gebouw, plat dak zonder overhangende boeiboorden of dakgoot waardoor deze ongeschikt is voor verblijfplaatsen van huismussen of gierzwaluwen.

Effecten en ontheffing

Overige broedvogels

Alle vogelsoorten in Nederland zijn strikt beschermd onder de Wet natuurbescherming. Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die nesten beschadigen of verstoren. Verstoring kan in veel situaties worden voorkomen door verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. De periode van 15 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen. Werkzaamheden binnen het broedseizoen zijn mogelijk indien is vastgesteld dat er met deze werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord. Voor de Wet natuurbescherming zijn echter alle bewoonde vogelnesten beschermd, ongeacht het tijdstip van het jaar en ongeacht de zeldzaamheid van de soort. Het genoemde termijn moet daarom niet al te strikt worden toegepast.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Er zijn tijdens het eerste veldbezoek geen nesten waargenomen van vogels met jaarrond beschermde nesten als roofvogels of uilen. Echter was het zicht beperkt door aanwezig blad aan de bomen. Er dient een extra veldbezoek te worden gebracht als het blad van de bomen is om de bomen te controleren op aanwezige nesten. Dit veldbezoek is gebracht op 28 november 2017. Daarbij is een nest aangetroffen in gebied van locatie 2 voor de sportvelden. Indien de sportvelden op deze locatie worden gerealiseerd is nader onderzoek noodzakelijk naar roofvogels om inzicht te krijgen of het nest jaarrond in gebruik is en een

beschermde status heeft. Mocht dit zo zijn is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) noodzakelijk om het nest te mogen verwijderen.

Voor huismus en gierzwaluw ontbreekt geschikt habitat voor nestgelegenheid waardoor nesten kunnen worden uitgesloten.

Conclusie: Bij de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met nesten van vogels. Indien voor het realiseren van de sportvelden gebruik wordt gemaakt van locatie 2 is nader onderzoek naar gebruik van het aanwezige nest noodzakelijk. Indien het een jaarrond beschermd nest betreft is een ontheffing in het kader van de Wnb noodzakelijk.

5.4 Amfibieën en reptielen

Voorkomen en functie

Amfibieën

Een aantal soorten, zoals bastaardkikker en gewone pad kunnen het plangebied gebruiken als leefgebied. Ten noorden van de bestaande voetbalvelden is tijdens het veldbezoek een bruine kikker waargenomen. Deze soorten behoren tot het beschermingsregime 'andere soorten'. Dit gedeelte van het plangebied is vrij nat, al ontbreekt op deze locatie of elders in het plangebied open water als een plas of vijver waardoor geen voortplantingswater is aangetroffen. Diverse sloten zijn niet waterhoudend.

Beschermde amfibieënsoorten van de Habitatrichtlijn als rugstreeppad en poelkikker worden niet verwacht in het plangebied vanwege het ontbreken van geschikt habitat. Zo zijn er voor de rugstreeppad geen geïsoleerde waterplassen aanwezig voor de afzet van eieren en geeft de soort voorkeur voor meer open landschap. Daarnaast ontbreken vennen, hoogveenputten en goed ontwikkelde heidevelden voor poelkikker. Er zijn ook geen verspreidingsgegevens bekend van beschermde amfibieën van de Habitatrichtlijn in of rondom het plangebied.

Reptielen

Beschermde reptielen zijn gebonden aan specifieke terreinen. In het plangebied komt met name onder de hoogspanningsmasten heide voor en zijn er enkele open plekken met zand aanwezig. Deze plekken zijn geschikt voor soorten als hazelworm, ringslang en zandhagedis. Hazelworm en ringslang behoren tot het beschermingsstatus 'andere soorten' en de zandhagedis tot het beschermingsregime Habitatrichtlijn'. Conform verspreidingsgegevens zijn deze soorten bekend in de omgeving van het plangebied. Het gedeelte ten noorden van de atletiekbaan bevat geen geschikt habitat voor beschermde reptielen of amfibieën.

Effecten en ontheffing

Door de beperkte hoeveelheid bos dat wordt gekapt zullen de geplande ontwikkelingen geen negatief effect hebben op leefgebied van algemeen voorkomende amfibieën, zoals de bruine kikker. In het plangebied blijft voldoende geschikt (alternatief) gebied aanwezig. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling indien er sprake is van een ruimtelijke inrichting. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is daarom niet

noodzakelijk. Wel geldt de zorgplicht. Men moet voorkomen dat amfibieën onnodig schade lijden bij werkzaamheden in het gebied.

In het plangebied kunnen beschermde reptielen voorkomen als ringslang, hazelworm en zandhagedis. Ter plaatse van de atletiekbaan waar de gebieden liggen die mogelijk worden gebruikt om de sportvelden te realiseren is geen geschikt habitat aanwezig voor ringslang om voort te planten als composthopen of vaste rust- en verblijfplaats voor zandhagedis als open zandvlakten. Voor hazelworm is van belang dat verblijfplaatsen niet worden verstoord. Ter plaatse van de atletiekbaan op locatie 1 en 2 is dicht bos aanwezig op vrij droge grond waar open, zandige plekken ontbreken die geschikt zijn voor hazelworm om te zonnen. Op basis van deze habitatkenmerken worden verblijfplaatsen van hazelwormen niet verwacht. Deze worden wel verwacht nabij de open plekken met zand of heide in het westzijde van het plangebied. De delen van het gebied waar verblijfplaatsen worden verwacht blijven behouden en worden niet ingezet ten behoeve van het realiseren van sportvelden of het toepassen van natuurbegraven. Negatieve effecten op beschermde reptielen worden op basis van de habitatkenmerken niet verwacht waardoor nader onderzoek niet noodzakelijk is.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor amfibieën en reptielen niet noodzakelijk. Wel geldt de zorgplicht.

5.5 Vissen

Voorkomen en functie

In het plangebied is geen open water aanwezig wat als leefgebied kan dienen voor vissen. (Beschermde) vissen zijn dan ook niet aanwezig in het gebied.

Effecten en ontheffing

Door het ontbreken van geschikt leefgebied voor vissen kunnen negatieve effecten op beschermde vissen worden uitgesloten.

Conclusie: Nader onderzoek naar het voorkomen van beschermde vissen is niet noodzakelijk.

5.6 Beschermde soorten ongewervelden

Voorkomen en functie

Beschermde soorten ongewervelden (dagvlinders, libellen, kevers, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren) worden op grond van verspreidingsgegevens en habitatvoorkeuren niet verwacht.

Effecten en ontheffing

Er worden geen effecten op beschermde soorten ongewervelden verwacht. Nader onderzoek of ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor beschermde ongewervelden niet noodzakelijk.

6

TOETSING BESCHERMDE GEBIEDEN

6.1 Natuurdoelen en –kwaliteit

Om een zorgvuldige afweging te kunnen maken zullen de te beschermen en te behouden wezenlijke waarden en kenmerken voor het plangebied moeten worden gespecificeerd. De wezenlijke waarden en kenmerken zijn de actuele en potentiële waarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied. Het bevoegd gezag, in dit project provincie Utrecht, heeft zes toetsingscriteria gegeven voor het beschrijven van de wezenlijke waarden en kenmerken. Deze worden verder in dit hoofdstuk uitgewerkt. Globaal zijn er enkele doelstellingen voor de totale NNN aangegeven:

- Het realiseren van een samenhangend netwerk van bestaande en nieuwe natuurgebieden;
- het behoud, herstel en de ontwikkeling van ecosystemen, inclusief de bijbehorende soorten;
- het focussen op nationaal en/of internationaal belangrijke soorten;
- het duurzaam behouden van ecosystemen: zorg dragen voor de randvoorwaarden voor behoud: de juiste bodem-, water- en beheercondities.

6.1.1 Wezenlijke waarden en kenmerken voor de omgeving

Vanuit de toelichting in de Omgevingsverordening beschouwt de provincie een ruimtelijke ingreep waarvoor een bestemmingsplan moet worden aangepast als een significante aantasting van kernkwaliteiten en omgevingscondities wanneer deze kan leiden tot de volgende effecten:

- Een vermindering van areaal, samenhang en kwaliteit van bestaande natuur-, bos- en landschapselementen en gebieden die zijn aangewezen voor nieuwe natuur.
- Een vermindering van de uitwisselingsmogelijkheden voor planten en dieren in verbindingzones en tussen de verschillende leefgebieden in de verschillende leefgebieden in delen van het NNN.
- Een vermindering van de kwaliteit van het leefgebied van alle soorten waarvoor conform de Wet natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing vereist is.
- Een vermindering van het areaal van de grote natuurlijke eenheden (aaneengeslotenheid).
- Een belemmering voor het verloop van natuurlijke processen in de grote eenheden.
- Een verstoring van de natuurlijke morfologie, waterkwaliteit, watervoering en verbondenheid met het landschap van water met een natuurbestemming.

- Een verandering van de grond- en oppervlaktewateromstandigheden (kwaliteit en kwantiteit) die de voor de natuurdoeltypen gewenste grond- en oppervlaktewatersituatie (verder) aantasten.
- Een verhoging van de niet gebiedseigen geluidsbelasting.
- Een toename van de verstoring door licht. Dat betekent dat het plaatsen van nieuwe lichtbronnen zoveel mogelijk voorkomen moet worden en de uitstraling naar de omgeving zo veel mogelijk moet worden beperkt.

In de effectbeoordeling zal specifiek worden ingegaan op de aspecten vermindering van de uitwisselingsmogelijkheden voor planten en dieren (versnippering/samenhang) en op verstoring en andere vormen van kwaliteitsverlies.

6.2 Beheertypen

Conform de beheertypenkaart Utrecht (2017) komen in het plangebied twee beheertypen voor: N16.01 Droog bos met productie (beige) en N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos (donkergroen) (Figuur 7/Figuur 7).

Code	Natuurbeheertype – beheertypekaart	Kleur in beheertypekaart
N16.01	Droog bos met productie	
N15.02	Dennen-, eiken-, beukenbos	
N12.02	Kruiden- en faunarijk grasland	
N07.02	Zandverstuiving	
L01.07	Laan	

Figuur 7. Beheertypen in het plangebied. Bron: Beheertypenkaart Provincie Utrecht, 2017

De locatie voor verplaatsing en uitbreiding van de sportvelden en het onderzoeksgebied voor het toepassen van natuurbegraven, zijn gelegen in beheertypen Droog bos met productie en Dennen-, eiken- en beukenbos. Voor de twee belangrijkste typen wordt een korte beschrijving gegeven (Portaal Natuur en Landschap, 2015).

N16.01 Droog bos met productie

Droog bos met productie bestaat uit verschillende, veelal van oorsprong aangeplante, bosopstanden van den, (winter)eik, beuk, Douglas, lariks of fijnspar. Op de voedselarmere delen worden grotendeels den, eik en beuk aangetroffen. Op de wat rijkere bodems is er een hogere groei van beuk, Douglas, lariks en spar, met betere mengingsmogelijkheden. Dit bostype is de productievariant van het bostype dennen-, eiken- en beukenbos (zonder productie; 15.02).

Het bostype komt voor op een voedselarme tot lemige, zandige, zure ondergrond van droog zandlandschap. Het bostype is veelal uit hakhout, heide- en stuifzandterreinen ontstaan, maar kan ook aangelegd zijn op voormalige landbouwgronden waardoor de toplaag is verrijkt met voedingsstoffen.

De ruime variatie aan en mengingsmogelijkheden van loof- en naaldbomen groeien in dit bostype redelijk tot goed, met name op lemige bosgroeiplaatsen. Hierdoor is het bostype het belangrijkste type voor houtproductie.

De biodiversiteit veelal relatief laag bij bossen met een in het verleden gelijkmatige aanleg en beheer, jonge leeftijd van bomen en onvoldoende abiotische kwaliteit als gevolg van verzuring en vermisting. Oudere bossen en bossen op of grenzend aan oude bosgroeiplaatsen, hebben een relatief hoge natuurpotentie. Vooral wanneer deze een gevarieerde structuur met substantieel aandeel zware bomen en dood hout hebben.

N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos

Dennen-, eiken-, of beukenbos omvat bossen met dennen, eiken, beuken en/of berken en zijn vaak eenvoudig van structuur. Veel van deze bossen komen voor op zure, droge en zandige bodems. Wanneer de bodem meer leem bevat, komt een grotere diversiteit aan flora voor. Ook vochtiger typen van deze bossen met pijpenstrootje in de ondergroei behoren hiertoe.

Dennen-, eiken of beukenbos is te vinden in het zandlandschap. Veel van de bossen zijn vorige eeuw ontstaan als gevolg van aanplant of natuurlijke successie. De cultureel invloed is vaak te merken aan bijvoorbeeld ingevoerde boomsoorten en sporen van hakhoutbeheer.

6.3 Beschrijving toetsingscriteria

Doordat de EHS-wijzer uitwijst dat voor de geplande ontwikkelingen een ecologisch onderzoek met standaard criteria nodig is, worden de zes aspecten uitgewerkt die onderdeel zijn van deze stap. Op basis van deze aspecten wordt een beschrijving gegeven van de huidige waarden en kenmerken van het plangebied en het effect van de ontwikkeling op deze waarden en kenmerken. Aansluitend wordt een effectenbeoordeling gegeven.

1. Bestaande en potentiële waarden van het ecosysteem

Sportvelden

Met verplaatsing en uitbreiding van de sportvelden ten noorden van de atletiekbaan zullen bomen worden gekapt en de grond worden vergraven. Rond de atletiekbaan komen de beheertypen droog bos met productie en dennen-, eiken- en beukenbos voor. De aanwezige vegetatie rondom de atletiekbaan bestaat voornamelijk uit jong loofbos en er is geen sprake van een oude groeiplaats. Meer noordelijk betreft het een gemengd bos met jonge scheuten en oude bomen als zomereik, berk, beuk, grove den en lariks.

Het gebied ten westen van de atletiekbaan bestaat uit dennen-, eiken- en beukenbos met voornamelijk jong loofbos nabij de atletiekbaan en gemengd bos verder van de atletiekbaan af. Daarbij zijn meerdere grote naaldbomen bestaande uit lariks en grove den. De bodem is bedekt met mos, varens, losse takken, dennenappels en naalden van de lariksen. Er is op de locatie geen sprake van een oude groeiplaats.

Verplaatsen van de voetbalvelden zorgt ervoor dat op de desbetreffende locatie geen bos kan groeien wat het aangewezen en gewenste beheertype betreft. Echter worden de oude velden beplant met bos en vormen de geplande voetbalvelden en klein geheel van het grote plangebied, waardoor het functioneren van het NNN-gebied niet wordt aangetast. De oude, waardevolle boskernen en oude wallen blijven behouden waardoor bestaande waarden niet worden aangetast door de ontwikkeling. Daarnaast is het inrichten van de huidige sportvelden een kans om hogere natuurwaarden te realiseren als leefgebied voor kritische soorten dan momenteel in het bosgebied rondom de atletiekbaan aanwezig zijn. Dit bos bestaat momenteel uit veel jonge bomen waar onderbegroeiing veelal ontbreekt en ten westen veel naaldbomen aanwezig zijn.

Natuurbegraven

Het idee is om ten behoeve van het natuurbegraven een klein gebouw te plaatsen. Dit zal zijn aan de Verlengde Oude Utrechtseweg in het plangebied, zo dicht mogelijk bij bestaande bebouwing. Daarbij worden enkele parkeerplekken ingericht. Op deze locatie is geen beheertype aanwezig, rondom wordt het beheertype droog bos met productie gehandhaafd. Doordat er reeds een gebouw aanwezig is, bij de bestaande sportvelden, zorgt het realiseren van een nieuw en kleiner gebouw niet voor aantasting van het NNN-gebied en aanwezige waarden. Daarbij wordt het nieuwe gebouw ten behoeve van natuurbegraven duurzaam gebouwd. Met het graven van het graf, het begraven, de ceremonie en de bezoeken daarna wordt de locatie rondom het graf betreden. Betreding veroorzaakt verdichting van de bodem en daarmee verandering van de lucht- en vochthuishouding, de zuurgraad en eutrofiëring van de bodem. Dit kan op zijn beurt leiden tot verstoring van het bodemleven. Bij de verwachte intensiteit van de betreding voor, tijdens en na het begraven en het veronderstelde gedrag van bezoekers zal dit echter beperkt zijn (Molenaar et al, 2009). Om de graflocaties ook bij nat weer te kunnen bereiken wanneer paden drassig zijn, is vermoedelijk het ophogen van de paden in het gebied noodzakelijk. Er is niet aangegeven of dit zal plaatsvinden, op welke wijze en met welk materiaal.

Op basis van bovenstaande bevindingen zal de geplande ontwikkeling het functioneren van huidige beheertype in het NNN-gebied, aanwezige waardevolle waarden en het bereiken van het gewenste beheertype niet aantasten. Indien bekend is of de paden moeten worden verhoogd, dient te worden onderzocht of er effecten op het NNN-gebied zijn.

2. De robuustheid en aaneengeslotenheid van het NNN-gebied

Sportvelden

In de huidige situatie wordt in het plangebied op twee locaties sportactiviteiten beoefend; de bestaande sportvelden en de atletiekbaan. Daarnaast dient de Verlengde Oude Utrechtseweg als entree tot het gebied voor wandelaars, spelende kinderen of het uitlaten van honden. Hiermee is verspreid door het gebied verstoring aanwezig. Met het verplaatsen van de sportvelden en de entree tot het gebied voor recreatie naar de atletiekbaan, wordt verstoring gecentreerd. Het overige gebied heeft daardoor minder last van verstoring door sportactiviteiten. Daarnaast kan door het centraliseren van activiteiten ervoor worden gezorgd dat verstoring van die locatie beter kan worden gemitigeerd dan bij meerdere kleinere locaties. Bij mitigerende maatregelen kan worden gedacht aan het afschermen van de sportvelden door een groene zoom en wintergroen wat verspreiding van licht tegenhoudt en werkt als een geluidswal en het plaatsen van vleermuisvriendelijke verlichting. Met het centraliseren van sportactiviteiten en het nemen van mitigerende maatregelen worden bestaande negatieve effecten op het NNN-gebied verminderd wat bevorderlijk is voor de robuustheid en aaneengeslotenheid van het gebied.

Indien wordt gekeken naar beide locaties voor het realiseren van de sportvelden wordt met locatie 2, ten westen van de atletiekbaan, een groot obstakel gevormd voor migrerende en foeragerende dieren die wisselen tussen het bosgebied Hees en het natuurgebied ten zuiden van het plangebied richting Soestduinen. Dit doordat de velden omheind zijn en dieren om de sportvelden heen moeten. Door het obstakel is de locatie minder wenselijk vergeleken met locatie 1 die langs de rand van bestaande bebouwing ligt.

Natuurbegraven

Het idee is een gebouw met enkele parkeerplaatsen aan de rand van het plangebied in het NNN-gebied te gerealiseerd. Doordat een bestaand gebouw wordt gesloopt en een nieuw, kleiner en duurzamer gebouw wordt geplaatst wordt er geen afbreuk gedaan aan de robuustheid en aaneengeslotenheid van het NNN-gebied.

Het natuurbegraven zal verspreid door het onderzoeksgebied plaatsvinden. Ter plaatse van de graven wordt de grond vergraven en betreden. Bestaande vegetatie wordt zoveel mogelijk teruggeplaatst. Er worden geen bomen gekapt wat negatief effect kan geven op bosopstanden en oude, waardevolle bomen. Hierdoor zijn er geen negatieve effecten van het toepassen van natuurbegraven op de aaneengeslotenheid van het NNN-gebied. Doordat het natuurbegraven een ondergeschikte functie is en effecten op natuur zeer beperkt tot verwaarloosbaar zijn (Molenaar et al, 2009; De Vries et al, 2017), zijn er geen negatieve effecten op de robuustheid van het NNN-gebied.

3. De aanwezigheid van bijzondere soorten

Sportvelden en natuurbegraven

Op basis van het veldbezoek dat is uitgevoerd blijkt heel het plangebied geschikt voor verblijfplaatsen van beschermde soorten als vleermuizen, steen- boommarter, eekhoorn, das, roofvogels en uilen. Ten noorden van de atletiekbaan is een burcht aanwezig en ten westen van de atletiekbaan is een groot nest aangetroffen van vermoedelijk buizerd. Met het realiseren van de sportvelden op locatie 1 of 2, is nader onderzoek nodig naar gebruik van de burcht door soorten als das. Indien de sportvelden op locatie 2 worden gerealiseerd

is nader onderzoek naar het gebruik van het nest nodig. Indien verblijfplaatsen van beschermde soorten worden aangetroffen is er sprake van een negatief effect op deze beschermde soorten en een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Het gehele plangebied kan worden en wordt gebruikt door beschermde soorten als (onderdeel van het) leefgebied, zoals foerageergebied. Zo is bekend dat ringslang, hazelworm en zandhagedis in de omgeving van het gebied voorkomen. Doordat het plangebied verder beschikbaar blijft kunnen negatieve effecten van de geplande ontwikkelingen op deze beschermde soorten worden uitgesloten.

4. De verbindingsfunctie van het gebied voor soorten en ecosystemen

Sportvelden

Rond de atletiekbaan zijn geen elementen of structuren aanwezig die onderdeel zijn van een specifieke functie als verbindingszone voor vlinders, vogels of vleermuizen. De Dolderseweg en Wieksloterweg Oostzijde kunnen door vleermuizen worden gebruikt als vliegroute. Echter blijven de bomenrijen daarlangs behouden of worden deze geplant en is voldoende alternatief aanwezig waardoor er geen sprake is van een verwijderen of aantasten van een essentiële vliegroute.

Natuurbegraven

Het plaatsen van een klein gebouw aan de rand van het plangebied is bestaande, open gebied doet geen afbreuk aan bestaande waarden of elementen die kunnen dienen als verbindingsfunctie. Doordat het natuurbegraven verspreidt door het plangebied wordt toegepast en per locatie een kleine oppervlakte beslaat, wordt er geen inbreuk gedaan op aanwezige verbindingsfuncties voor soorten of ecosystemen.

5. Behoud van oppervlakte

Sportvelden

Het plangebied is gelegen in een NNN-gebied dat doorloopt tot ook buiten de grenzen van het plangebied (afbeelding 3). De woningen met weide, sportvelden en paden welke zijn gelegen in het NNN-gebied worden in het totaal aan areaal opgenomen. Met de geplande ontwikkeling zal de begrenzing van het NNN-gebied niet wijzigen. Echter is er door uitbreiding van de sportvelden wel sprake van afname van bos en daarmee aan areaal NNN-gebied.

In het kader van de Wet natuurbescherming, onderdeel houtopstanden, dient het areaal aan te kappen bos te worden herplant. Er wordt rekening gehouden met een herplant licht van 1:1,5. Dit oppervlakte kan niet binnen het plangebied worden herplant. Er wordt ingezet het overige, nader te bepalen, oppervlakte binnen de gemeente Soest te realiseren. Indien dat niet mogelijk is wordt binnen de provincie Utrecht herplant. Overweegt kan worden deze nieuwe herbeplante gebieden op te nemen in het NNN. Door de geplande ontwikkelingen is er daarmee sprake van afname van het beheertype bos. Kwalitatief NNN-gebied neemt daardoor af.

Naturbegraven

Doordat het natuurbegraven een nevenfunctie is van het NNN-gebied, vindt er geen afname van areaal plaats door het toepassen van natuurbegraven. Dit geldt ook voor het plaatsen van een gebouw doordat deze een bestaand gebouw vervangt op een locatie waar geen beheertype is aangewezen.

6. Behoud van samenhang

Sportvelden en natuurbegraven

Bij de bestaande locatie van de voetbalvelden is geen beheertype aangewezen, omliggend wordt het beheertype droog bos met productie gehanteerd. De locatie waarnaar de voetbalvelden worden verplaatst is grotendeels hetzelfde beheertype: Droog bos met productie en voor een klein deel dennen-, eiken-, beukenbos (afbeelding 6) waardoor de voetbalvelden binnen hetzelfde beheertypen worden verplaatst. De bestaande locatie van de voetbalvelden wordt natuurlijk ingericht waarbij het grotendeels wordt ingepland met bos. Dit zorgt voor samenhang met het omliggende gebied.

Het hele plangebied is onderdeel van een groter NNN-gebied, wat niet zal wijzigen. Het NNN-gebied zal door de geplande ontwikkelingen niet worden versnipperd maar een geheel blijven. Daarmee zorgen de geplande ontwikkelingen niet voor doorbreking van de samenhang en zijn negatieve effecten op samenhang niet van toepassing.

6.4 Effecten

Sportvelden

Met het verplaatsen van de sportvelden naar locatie 1 of 2 bij de atletiekbaan en het uitbreiden met twee velden wordt bos gekapt waardoor het huidige beheertype niet toepasbaar is op de locatie van de nieuwe sportvelden. Er is geen sprake van aantasting van bestaande waardevolle waarden als oude bomen of versnippering. Locatie 2 voor het realiseren van de sportvelden vormt een groter obstakel voor migrerende dieren tussen bosgebied Hees en het natuurgebied bij Soestduinen, dan locatie 1. Locatie 1 is gelegen evenwijdig aan bebouwd gebied waardoor hier geen sprake is van doorbreking van aaneengeslotenheid van het NNN gebied. Locatie 2 heeft hier een grotere invloed op.

De bomen kunnen dienen als verblijfplaats voor soorten, al is voldoende alternatief foerageer- en leefgebied aanwezig in het plangebied. Onderzocht wordt of er beschermde verblijfplaatsen aanwezig zijn. Ten westen van de atletiekbaan is een nest aanwezig. Indien de sportvelden op deze locatie worden gerealiseerd moet worden onderzocht of het een jaarrond beschermde nestlocatie is. Ook is een burcht aanwezig van mogelijk een das. Nader onderzocht moet worden of de burcht in gebruik is, door welke soort(en) en de mate van gebruik. Indien negatieve effecten aanwezig zijn op beschermde soorten is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

De geplande ontwikkeling zorgt voor afname van areaal van het NNN-gebied. Dit is niet toegestaan conform natuurbeleid, vastgelegd in het Barro en toegevoegd in de PRV 2014. Met de geplande ontwikkeling van het verplaatsen en uitbreiden van de voetbalvelden wordt het NNN-gebied aangetast.

Natuurbegraven

Met het bouwen van een klein gebouw en het toepassen van natuurbegraven in een deel van het plangebied wordt grond op diverse plekken vergraven en betreden. De gevolgen zijn echter beperkt of verwaarloosbaar. Doordat het natuurbegraven een nevenfunctie betreft staat de ontwikkeling het huidige beheertype niet in de weg en biedt ruimte voor kansen voor de natuur. Er is geen sprake van aantasting van bestaande waardevolle waarden als oude bomen, versnippering of doorbreking van aaneengeslotenheid. De invloed van natuurbegraven op het NNN-gebied is daarmee verwaarloosbaar.

6.5 Eindconclusie NNN-toetsing

Op basis van voorgaande effectenbeoordeling kan worden geconcludeerd dat door verplaatsen en uitbreiding van de voetbalvelden een significante aantasting plaatsvindt van het NNN-gebied door vermindering van areaal.

Voor het toepassen van natuurbegraven vindt geen significante aantasting van het NNN-gebied plaats.

Ontheffing voor het uitvoeren van ontwikkelingen binnen NNN-gebieden zijn toegestaan als er sprake is van groot openbaar belang én reële alternatieven ontbreken. Voor het project is dit niet van toepassing. Echter worden instrumenten aangereikt om inzichtelijk te krijgen dat significante aantasting wordt voorkomen. De volgende instrumenten zijn beschikbaar:

- *Plussen en minnen*. Het negatief effect van een ontwikkeling kan met voor natuur positieve ingrepen worden opgeheven zodat er geen sprake is van een significante aantasting van het NNN.
- *Herbegransen van het NNN*. Bij kleinschalige ontwikkelingen kan het instrument herbegransen worden ingezet, mits dit leidt tot een gelijkwaardige of betere kwaliteit van het NNN.
- *Saldobenadering*. Toe te passen bij een combinatie van ontwikkelingen die in een gezamenlijk ruimtelijk plan worden opgepakt en die per saldo een meerwaarde voor natuur opleveren.

Het instrument saldobenadering kan worden toegepast door een combinatie van ontwikkelingen toe te passen die in een gezamenlijk ruimtelijk plan worden opgepakt en die per saldo een meerwaarde voor natuur opleveren.

7

CONCLUSIE EN VERVOLG

7.1 Eindconclusie soorten

Op basis van uitgevoerd onderzoek en verspreidingsgegevens kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van beschermde flora en fauna conform de Wet natuurbescherming niet worden uitgesloten wat betreft:

- Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen
- Verblijfplaatsen van steen- en boommarters.
- Jaarrond beschermde nesten
- Verblijfplaatsen van das

Op basis van de second opinion wordt aanbevolen:

- nader onderzoek uit te voeren naar verblijfplaatsen van eekhoorn in te kappen bos. Dit wordt meegenomen in nader onderzoek naar verblijfplaatsen van steen- en boommarters.
- Nader te onderzoeken of verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in het te verwijderen gebouw op de huidige sportvelden. Dit onderzoek zal bij het vleermuizenonderzoek worden opgenomen.

Nader onderzoek wordt uitgevoerd op basis van geldende kennisdocumenten en protocollen. Het onderzoek naar de soort/ soortgroep dient aanwezigheid van verblijfplaatsen te bevestigen dan wel uit te sluiten. Indien deze aanwezig zijn is ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk om de kap te mogen uitvoeren. Mogelijk aanwezige zomer- en paarverblijven van vleermuizen, verblijfplaatsen van boommarters, eekhoorn of buizerd zijn gemakkelijk te mitigeren in het plangebied waardoor niet wordt verwacht dat deze conflicteren met de geplande ontwikkelingen.

De burcht ten noorden van de atletiekbaan is complexer. Indien uit nader onderzoek blijkt dat de burcht door das in gebruik is, is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk om de burcht te verwijderen dan wel nabij de burcht de sportvelden te realiseren. Maatregelen kunnen worden genomen op basis van informatie van het nader onderzoek.

Het plangebied wordt en kan worden gebruikt als foerageergebied door beschermde soorten als das, hazelworm, ringslang of buizerd. Echter blijft het plangebied voldoende beschikbaar als foerageer- en leefgebied voor deze en algemene soorten. Bij het plaatsen van verlichting bij de nieuwe voetbalvelden dient deze vleermuisvriendelijk te zijn om verstoring op vleermuizen (en andere nachttactieve soorten) te voorkomen.

7.2 Eindconclusie NNN-toetsing

Op basis van voorgaande effectenbeoordeling kan worden geconcludeerd dat het verplaatsen en uitbreiden van de sportvelden zorgt voor significante aantasting van het NNN-gebied door vermindering van areaal. Doordat er geen sprake is van groot openbaar belang én ontbreken van reële alternatieven, zijn de ontwikkelingen niet toegestaan. Echter worden door provincie Utrecht instrumenten aangereikt om inzichtelijk te krijgen dat significante aantasting van het NNN-gebied wordt voorkomen. Het instrument plussen en minnen is mogelijk voor de ontwikkelingen en dient nader te worden uitgewerkt.

Op basis van de second opinion wordt aanbevolen na te gaan of aanwezige paden moeten worden verhoogd om deze ook in natte perioden begaanbaar te houden bij het verplaatsen van lijkkasten naar de graven. Het verbeteren van de paden, door deze op te hogen, zal geen invloed hebben op aanwezige beschermde soorten. Echter kan er sprake zijn van invloed op het NNN gebied. Indien duidelijk wordt of de paden wordt verhoogd en op welke wijze, hoeveel en met welk materiaal, dient effecten op het NNN gebied nader te worden onderzocht.

7.3 Uitvoerbaarheid van de plannen

Wanneer er sprake is van een bestemmingsplanprocedure moet aannemelijk gemaakt worden dat de plannen uitvoerbaar zijn. Dit betekent dat moet worden aangetoond dat voor beschermde soorten een ontheffing Wet natuurbescherming zal worden verleend.

Voor verblijfplaatsen van vleermuizen, steen- en boomarter en buizerd worden geregeld ontheffingen aangevraagd en verkregen. In zijn algemeenheid moeten daarbij de volgende maatregelen genomen worden om de gunstige staat van instandhouding te garanderen en aan de zorgplicht te voldoen:

- aanbieden nieuwe en meer verblijfplaatsen vóór het verwijderen van de huidige;
- in stand houden voldoende functioneel leefgebied (foerageergebied en dergelijke);
- voorkomen van aantasten/doden dieren bij uitvoering bijvoorbeeld door uit te voeren buiten de gevoelige periodes.

Door bovengenoemde maatregelen te nemen wordt de functionaliteit van het plangebied (en/of directe omgeving) voor de dieren in stand gehouden. In dat geval kan een ontheffing worden aangevraagd voor het beschadigen of vernielen en/of het verstoren van de individuen. Het bestemmingsplan biedt voldoende ruimte om aan de eisen voor een ontheffing soortenbescherming te voldoen. De noodzaak voor een eventuele ontheffing belemmeren naar verwachting de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan daarmee niet.

De aanwezigheid van de dassenburcht is complexer. Indien de burcht in gebruik is, is het ontvangen van ontheffing om de burcht te mogen verwijderen niet vanzelfsprekend (sportvelden locatie 1). Er is veel vooronderzoek nodig over gebruik van de burcht, de populatie dassen en de omgeving om een aanvraag in te kunnen dienen. Het verkrijgen van ontheffing om de sportvelden nabij de dassenburcht te realiseren is meer haalbaar al zal een onderzoek nog steeds noodzakelijk zijn evenals het nemen van maatregelen.

Doordat de ontwikkelingen het NNN-gebied significant aantasten is het realiseren van plussen voor de natuur nodig om de aantasting te voorkomen. Gezien de mogelijkheden tot natuurontwikkeling binnen het plangebied en in de directe omgeving daarvan wordt ingeschat dat het mogelijk is dergelijke plussen voor natuur te realiseren dat significante aantasting van het NNN-gebied wordt voorkomen en de sportvelden kunnen worden verplaatsen en uitgebreid en natuurbegraven kan worden toegepast.

7.4 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. De bevoegde gezagen (provincies) hanteert de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten:

“Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in paragraaf 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

LITERATUURLIJST

- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen (1992). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. Utrecht: KNNV.
- Creemers R.C.M. & van Delft J.J.C.W. (2009). *De amfibieën en reptielen van Nederland, - Nederlandse fauna 9*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- Koninklijke Vermande (1999-2009). *Planten en dieren, Flora- en faunawet, band 1, 2, 3, 4 en 5*. SDU Uitgeverij, Den Haag
- Limpens, H., K. Mostert en W. Bongers (1997). *Atlas van de Nederlandse Vleermuizen*. Utrecht: KNNV Uitgeverij.
- Limpens, H., P. Twisk & G. Veenbaas (2004). *Met vleermuizen overweg. Brochure*
- Molenaar, J.G. de, M.G. Mennen & F.H. Kistenkas, 2009. *Terug naar de natuur. Mogelijke effecten en juridische aspecten t.a.v. natuurbegraven, asverstrooien en urnbijzetting in natuurgebieden*. Wageningen, Alterra, Alterra rapport 1789. 103.
- Portaal Natuur en Landschap, 2015
- Van der Heide JH (2017) Second opinion van het rapportage “Toetsing Wet Natuurbescherming Hees te Soest”. KenB rapport 2017-243. Koeman en Bijkerk bv, Haren.
- Vries, B. de, W. Warmelink, W. de Haas, J. Frissel, M. van Adrichem, 2017. *Effecten van natuurbegraven op de vegetatie op Natuurbegraafplaats Heidepol; Natuurbegraven in praktijk*. Wageningen, Wageningen Environmental Research, Rapport 2846. 42 bla.; 8 fig.; 4 tab.; 13 ref.
- Vogel R.L., Bouwma I., Koese B., Kranenbarg J., La Haye M., Odé B., Sierdsema H., Sparrius L., Verburg P. & Zollinger R. (2013). *Het belang van Nederland buiten de Ecologische Hoofdstructuur voor soorten van de Vogelrichtlijn en van bijlage V van de Habitatrichtlijn*. Sovon-rapport 2013.015. Sovon, Nijmegen.
- Weeda, R., Westra, C., Westra, E. J., & Westra, T. (1985-1994). *Nederlandse oecologische flora: Wilde planten en hun relaties 1 t/m 5*. Amsterdam, Nederland: IVN in samenw. met de Vara en de VEWIN.

NNN: Webkaart Provincie Utrecht
<https://webkaart.provincie-utrecht.nl/viewer/app/Webkaart?bookmark=ded8ada3c97b49fca2d9554be774a6c5>

EHS-wijzer: <http://ehs-wijzer.provincie-utrecht.nl/>

Soortinformatie: - www.zoogdiervereniging.nl
- www.ravon.nl

Waarnemingen: - ndff-ecogrid.nl

BIJLAGE 1 EHS-WIJZER; ORIENTATIE

